

Aldous Huxley

«Quizá la más grande lección aprendió las lecciones de

El mirador

Terraltencs als camps d'extermini nazis

Amb la publicació dels espanyols morts a Mauthausen i Gusen, hem millorat, en una petita part, la nostra salut democràtica

Alemanya, la causant de l'Holocaust, va reparar la memòria de les víctimes, en tant que a Espanya les víctimes del franquisme i del feixisme es mantenen en l'oblit

En els darrers dies s'ha produït un fet que millora, en una petita part, la salut democràtica del nostre país, al mateix temps que ajuda a recordar la història tal com esdevingué. Em refereixo que, en data 9 d'agost de 2019, el Boletín Oficial del Estado, número 190, publicava el *Listado de españoles fallecidos en los campos de concentración de Mauthausen y Gusen*.

Segons es pot entendre, és la relació dels 4.427 espanyols –entre els quals 892 eren de la província de Barcelona, 255 de la de Tarragona, 143 de la de Lleida i 124 de la de Girona–, que van morir als camps d'extermini nazis ubicats a Mauthausen, Gusen, Dachau i Buchenwald, a Àustria; Auschwitz i Dachau, a Polònia, i al camp femení de Ravensbrück, a Alemanya. Tal com s'explica, es publica amb la finalitat de facilitar el seu enregistrament legal com a persones mortes, un estatus que fins ara no tenien. Tot plegat forma part d'una de les iniciatives de la Llei de la Memòria Històrica per a la reparació de les víctimes del nazisme, la qual se suma la declaració del dia 5 de maig –data de l'alliberament del camp de concentració de Mauthausen per part de les tropes aliades, l'any 1945– com la data per recordar les víctimes espanyoles del nazisme.

D'acord amb les dades que fins ara no havia fet públiques l'Estat, malgrat tenir-les en el seu poder des de l'acabament de la Segona Guerra Mundial, es pot concloure que foren més de deu mil les persones que foren deportades als camps nazis, privades de la seva nacionalitat per decisió expressa del govern franquista i, en conseqüència, declarades apàtrides. A partir de la publicació d'aquesta relació

es podrà presentar al·legacions al Ministeri de Justícia, per tal de demanar les correccions necessàries a les dades que es presenten. En el cas dels vint-i-vuit terraltencs víctimes del planificat terror nazi, assassinats principalment als centres de Mauthausen i Gusen, en un primer cop d'ull es detecten errors de transcripció, com Vargalló en lloc de Bargalló, Montragull per Montargull, Ruano per Ruana, Altos per Altés o Curona per Cutrona. També es veu mal transcrit el topònim el Pinell de Brai, que apareix com Pinell de Branch. Tot plegat planteja la possibilitat que hi hagi víctimes que no apareguin en aquesta relació o que ho facin de forma deficient.

En la relació de persones de la comarca de la Terra Alta assassinades, crida l'atenció que la majoria van morir a Gusen, aleshores seu de l'empresa Granitwerke Mauthausen que s'encarregava de l'explotació d'una pedrera de granit, la mateixa que utilitzava mà d'obra esclava provinent dels camps de concentració Gusen I, Gusen II, Gusen III i Mauthausen.

Una vegada reconeguda la iniciativa de l'actual Govern de l'Estat en funcions, també cal fer esment a la poca qualitat democràtica dels diversos governs es-

panyols existents a partir de la restauració, ja que han mantingut fins ara en els calaixos de l'oblit unes persones que, majoritàriament, van lluitar per les llibertats a Espanya i a Europa.

Ara per ara, quan encara hi ha persones que es dediquen a destacar els crims perpetrats pels anarquistes i els etarres, que són del tot execrables, aniria bé que analitzessin també els crims i els abusos comesos pel feixisme espanyol, abans, durant i a partir del cop d'estat del trenta-sis, en el període dictatorial i en altres actuacions ben fosques que tots tenim al cap. Alhora, caldria que, tots els partits que demanen la condemna de les activitats terroristes d'ETA, igualment posessin en qüestió les accions realitzades per un sistema franquista que, a partir del seu silenci, semblen protegir.

Per concloure, cal recordar que només a Catalunya s'han anul·lat els consells de guerra franquistes, els mateixos que són vigents a la resta d'Espanya, com si el paper i l'oblit quedessin per sobre de la història i de la raó. També cal fer esment que Alemanya, la causant de l'Holocaust, va reparar la memòria de les víctimes, en tant que a Espanya les víctimes del franquisme i del feixisme es mantenen en l'oblit.

JOSEP GIRONÈS
Escriptor